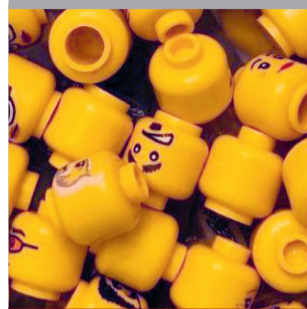

Mare

The Murder Capital
'speelt zonder angst'

Pagina 11

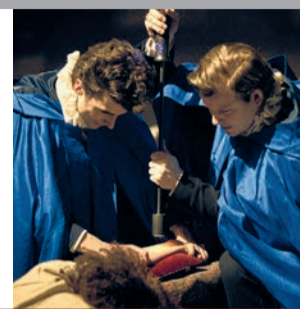
Wat kindermishandeling is en wat niet, daarover denkt iedereen anders

Pagina 7

In de Zuid-Afrikaanse cel werd Lungisile Ntsebeza een academicus

Pagina 8

Nu op Netflix: de horror-ontgroening des doods (met een Leids tintje)

Pagina 9

Het lekt in de meterkast

Bewoners van de Klikspaanweg zijn alle gebreken zat

Een treurige uitstraling hadden ze altijd al, maar nu blijken de flats aan Klikspaanweg ook nog onveilig te zijn. 'De brandweer wilde ons evacueren, maar Duwo wilde geen monteur sturen.'

DOOR SUSAN WICHGERS Je hoeft geen expert te zijn om te weten dat water en elektriciteit een gevaarlijk combinatie opleveren. Toch wilde Duwo, de beheerder van het complex aan de Klikspaanweg, geen mon-

teur sturen toen Daphne Dictus (27, afgestudeerd) een jaar geleden een lekkage in de meterkast had.

Dictus woont op de bovenste verdieping van één van de achterste flats. 'Het hele dak stond vol met water, waardoor het hier in de meterkast naar binnen liep', vertelt ze. 'Duwo nam het totaal niet serieus. Het was al donker, dus de verzekering zou het niet dekken als ze een monteur zouden sturen, zeiden ze. Toen hebben we de politie gebeld. Zij verbonden ons door met de brandweer, die direct met vier man kwam.'

Naast haar woont Jiska Stad-Ogier (25, notarieel recht), die door haar lichamelijke beperking moeilijk kan vluchten in geval van nood. 'De brandweer wilde ons

evacueren. Ze hebben Duwo aan de telefoon moeten vertellen dat dit zo niet kon, dat ze het meteen moesten oplossen.'

Dictus: 'De brandweer heeft uiteindelijk een soort handdoekenconstructie gebouwd, waardoor het water terechtkwam in een emmer op de grond. De volgende dag zou er direct een monteur komen. "Direct" betekent blijkbaar: om drie uur 's middags.'

Het was ook niet de eerste keer, vermoedt ze, want in de meterkast zitten meerdere lagen waterschade op de muur. Bovendien begon het een paar maanden later weer te lekken. Toen werd het wel snel opgelost. 'Het probleem is dat het gewoon niet goed onderhouden is, alles is oud. Er is altijd wel iets aan de hand.'

Eva de Wit (25, North American Studies) kan dat

beamen. Ze woont in de sterflat op de bovenste verdieping, samen met vijftien huisgenoten.

'De verwarming doet het een paar dagen wel, en dan een paar dagen niet. Daarbij tocht het heel erg. Het is slecht geïsoleerd. En twee kamers hebben het nog erger getroffen: daar werkt de verwarming helemaal niet. Mijn huisgenoot slaapt in een winterjas.'

Met meldingen doet Duwo weinig, volgens De Wit. 'Als antwoord krijgen we dan: er wordt aan gewerkt. Geen idee waar ze dan precies aan werken, want het wordt niet beter.'

Bij Stad-Ogier was het in oktober zo koud binnen dat ze bijna niet kon bewegen. Omdat de verwarming op één centraal punt

in de flat wordt geregeld, werkt haar verwarming soms niet – als het daar warm genoeg is of de schakelaar staat uit, blijven alle verwarmingen in de flat koud. 'Ik heb last van spasmen, dus als het koud is, verstijven mijn spieren. Ik kon mezelf niet meer aankleden, dat moest mijn man doen. Ook daarover heb ik drie keer moeten bellen voordat ze het eindelijk kwamen repareren.'

> Verder lezen op pagina 3

Geen commentaar

Studiekeuzeteststress

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Het studiekeuzeseizoen is begonnen! En ook al hebben de meesten van jullie dat al eens meegemaakt: je bent nooit klaar met kiezen. Heb je na veel wikken en wegen een bachelor gekozen? Straks dienen zich 235 masteropleidingen aan. Ben je bijna afgestudeerd? Zet je schrap voor een legio aan loopbaankeuzetests en arbeidsmarktorientatiesessies. Werk je al jaren, en heb je een min of meer succesvol bestaan opgebouwd? Chapeau, maar had je toch niet eigenlijk liever kroegpianist of neurochirurg willen worden?

Die twijfel, daar kom je nooit vanaf.

Belangrijke keuzes maken blijft dan ook een beetje nattevingerwerk, en daar houden we niet van. We houden van het idee dat we rationale keuzes maken, met duidelijke voors en duidelijke tegens. Net zoals bij het kopen van een laptop of een telefoon (al kiezen velen uiteindelijk gewoon voor hun lievelingskleur). Grote beslissingen, zoals een levenspartner of studiekeuze, zijn te belangrijk om over te laten aan ons dierlijke instinct. Een verkeerde keuze heeft een prijs. Extra studieschuld, langer huur betalen en misschien een gat op je cv dat je moet uitleggen.

Dus doen we keuzetests, voor dat kleine beetje schijncontrole.

Die studiekeuzetests zijn de afgelopen jaren geëvolueerd tot een complex ecosysteem waar het Amazone-regenwoud nog een puntje aan kan zuigen. Persoonlijkheidstesten worden gevolgd door prestatie-motivatietesten, daarna komen sector-interessetesten,

competentietesten, leerstijltesten. Elk hoekje van de keuzestressjungle is zorgvuldig uitgestippeld en samengevat in overzichtelijke meerkeuzevragen.

En, echt waar: mocht je niet weten waar je moet beginnen, is er de 'Wat voor kiezer ben ik?'-test.

Leiden biedt er ook een aantal aan, en het worden er steeds meer. Tel daar de proefstudeer- en meeloopdagen, open dagen, matching-activiteiten bij op, vermenigvuldig het met het aantal hogescholen en universiteiten, en je krijgt er spontaan studiekeuzeteststress van.

Universiteiten willen namelijk graag dat je in één keer een juiste keuze maakt, en doen alles om je daarbij te helpen. Plus, zij betalen mee aan studieswitchers, en krijgen meer geld als iedereen netjes nominaal afstudeert.

En werkt het?

Nou... niet echt. De studie-uitval in het hoger onderwijs al jaren min of meer hetzelfde.

Hoe negatief er ook over wordt gepraat: juist die studieswitchers in het eerste jaar hebben het goed begrepen. Best knap om in het eerste jaar al zó zeker weten een verkeerde keuze te hebben gemaakt, dat je die extra studieschuld voor lief neemt. Daar komen veel mensen pas jaren later achter. En gezien de lange rijen bij de studentpsychologen, dertigers- en midlife-crises en burnout-cijfers, maken misschien wel meer mensen koste wat kost een studie af waar ze helemaal niet gelukkig mee zijn.

We zouden eigenlijk in moeten zetten op méér uitvallers in het eerste jaar.

Colofon

Redactie-adres Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden

Telefoon 071-527 7272

Website mareonline.nl

E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl

De redactie is op vrijdag gesloten.

Oplage circa 10.000

Hoofredactie

Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie

Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl

Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl

Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl

Sebastiaan van Loosbroek

s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl

Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl

Tirza Pullerem (stagair) tirza-pullerem@hotmail.com

Medewerkers

Vera Arntzen · Remco Breuker · Maia de Quay · Marit de

Roi · Benjamin Sprecher · Else van der Steeg · Ivo

Verseput

Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan

Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl

Basisonderwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie

Art direction en vormgeving marcel van den berg joostmarcellis.nl

Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties Bureau van Vliet B.V.

Postbus 20 2040 AA Zandvoort

Telefoon 023 - 571 47 45

Redactieraad

Prof. dr. Rick Lawson (voorzitter) · Prof. dr. Frank Israel

(vice-voorzitter) · drs. Marije van den Berg · Prof. dr. Willem

van der Does · drs. Malou van Hintum · Emilie van

Kinschot · Roel van Niekerk · Nathan Oosthoek · Frank

Rensen · dr. Alexander Pleijter · Marten Jesse Pot · dr.

Hermelijn Smits · Jonatan Wirix-Speetjens · Prof. dr. Kutsal

Yesilkagit

Jaarabonnementen

Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m

juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd

krijgen door €35 over te maken op IBAN

NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden

(o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en

vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres

te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl.

Studenten betalen €25

Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending

redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272

Ingezonden mededelingen

Mededelingen voor het op donderdag verschijnende

nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag

16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

ISSN 0166-3690

Waarom ik vrolijk word van vervalsingen

Voor een historicus is het een onding, het product van een verknipte - of erger nog, op geld beluste - geest. Voor de connaisseur is het de gezworen vijand, de duivel zelf. Voor de wet is het een overtreding, misschien zelfs een misdaad. Voor de bibliothecaris of conservator een nachtmerrie.

Vervalsingen. Ik begrijp wel waarom veilingmeesters peentjes gaan zweten bij de gedachte alleen al of waarom een historicus moordneigingen krijgt als een belangrijke primaire bron verleden jaar op een achterafkamertje voor een paar duppies in elkaar geflanst blijkt te zijn. En ik gnifpel mee als niemand het verschil ziet tussen een Picasso die tientallen miljoenen waard is en de nauwelijks droge 'Picasso' van een gesjeesde kunststudent. Wat te denken van de vele historische vervalsingen die een claim door het ene land op het grondgebied van een ander land mogelijk maken? En nog erger: de Protocollen van Zion, perfiere vervalsingen die spreken van een wereldwijd Joods complot en die tot geweld, moord en doodslag hebben geleid.

Waarom word ik dan toch vrolijk van vervalsingen? Ja, vervalsingen zijn vaak ook een onverwachte bron aan informatie over de context waarin ze zijn vervaardigd. Maar ook dat is het niet. Het is zelfs niet het vaak miskende vakmanschap, zelfs meesterschap dat ten grondslag ligt aan elke goede vervalsing (al heb ik Eric Hebborns *The Art Forger's Handboek* met rode oortjes gelezen) waar ik warm voor loop. Nee, waar het mij om gaat is dat vervalsingen op een paradoxale manier eerlijk zijn terwijl ze de hele boel bij elkaar liegen: een vervalsing problematiseert simpelweg alles. Te beginnen met de notie van authenticiteit: is het überhaupt rationeel te verklaren dat het origineel van een schilderij meer zou bekoren dan een -voor menselijke zintuigen althans - perfecte kopie ervan?

Veel historische vervalsingen vervalsen trouwens niet in de eerste plaats. Hun makers zijn ervan overtuigd dat ze 'noodzakelijke aanvullingen' maken, 'leemten opvullen', of 'vertellen hoe het echt was'. En om die boodschap te brengen, doen ze zich voor als iets anders, iets met sterkere autoriteit, of lenen ze de stem van iemand waarnaar geluisterd wordt of de stem van de wetenschap. Om dat succesvol te doen is bijzonder veel kennis en vaardigheid nodig, waardoor de vervalsers zelf wel eens een historicus kan zijn, of zo veel weet en kan, dat er elk relevant verschil wegvalt tussen vervalsers en experts.

Dit laatste maakt vervalsingen zo ambigu. En experts boos. Ik heb eens op een workshop de werkhypothese

verklondigd dat de beroepshistoricus en de vervalsers van historische documenten twee uitersten zijn op een glijdende schaal. Dat ik zonder noemenswaardige kleerscheuren uit het lokaal kwam, dankte ik slechts aan mijn meer dan gemiddeld grote postuur. Mijn collega's waren ziedend.

En toch. Een stiekem vervaardigde, perfecte kopie van De Nachtwacht stelt ons voor weinig problemen: dat is een vervalsing. Maar op welke fundamentele wijze verschilt een historische analyse door een wetenschapper die vol gebruik maakt van zijn/haar narratieve vrijheid om de feiten aan elkaar te vertellen van een document waarin dezelfde feiten aan elkaar worden geregen (wellicht in een andere volgorde) maar dan gepresenteerd als iets dat bijna contemporair aan het vertelde is? Dat die verschillen ertoe doen hoeft niemand me te vertellen - dat verschil is nu juist het métier van de historicus. Maar het rotsvaste geloof van mijn collegae dat vervalsingen niets te maken kunnen hebben met authentieke producten, deel ik helaas niet.

Mijn gedachten hierover worden niet alleen bepaald door het empirische onderzoek dat ik zelf heb gedaan (en waaruit blijkt dat er een groot grijs gebied zit tussen authentiek product en vervalsing). Het wordt ook bepaald door de overtuiging dat het in tijden als dit meer dan ooit loont om precies te weten wat echt en wat vals is, wat we bedoelen met echt en vals en alles wat daartussen in zit. Vervalsingen werken op fundamenteel niveau namelijk niet heel anders dan leugens en *fake news*: onze existentiële wensen spelen een rol in wat we horen, zien en willen begrijpen.

Dat maakte het echec van abjecte leugens en onwaarheden van de afgelopen week met nota bene een Leidse doctor die weer even was vergeten welke verplichtingen jegens wetenschap en samenleving deze graad hem oplegt, wel weer duidelijk - hier werd ik overigens noch vrolijk noch opgewekt van. Veroordelen is in zo'n geval terecht, maar ook te makkelijk. Begrijpen hoe die dynamiek werkt is een stuk verstandiger - het aantonen van een vervalsing is niet hetzelfde als deze ontcrachten bleek eens te meer. Comfortabel wegzakken in je luie stoel omdat jij toch wel weet wat waar is en wat niet, is dan één van de dommere dingen om te doen. We zijn immers (bij wijze van spreken, niet schrikken) allemaal slechts één missende voetnoot verwijderd van een vervalsing.

REMCO BREUKER is hoogleraar Koreastudies

Column

Laat het op zijn minst veilig zijn

> Vervolg van de voorpagina

Een andere ergernis: Duwo heeft een slagboom geplaatst voor de parkeerplaats, waar een hoop gedoe om is geweest. Die ging niet open waardoor pakketjes en post niet meer werden bezorgd, en juist niet dicht tijdens de feestdagen, de favoriete periode van dieven. Bewoners hebben een druppel die de slagboom open zou moeten kunnen maken.

'Niemand wilde die slagboom', zegt Stad-Ogier. 'Ik heb meerdere druppels en een sleutelkastje, omdat mensen hier moeten kunnen komen voor reparaties aan mijn rolstoel bijvoorbeeld. Daar heb ik een half jaar om gezeurd. De communicatie gaat echt heel stroef.'

Dat ligt aan het systeem, vermoedt ze. 'De mensen die je aan de lijn krijgt willen heus wel helpen, maar het zijn de formuliertjes en procedures die niet werken of te lang duren.' Ze woont nu vijf jaar op de Klikspanweg. In het begin liepen er nog beheerders rond, vertelt ze, die je direct kon aanspreken, maar die zijn inmiddels verdwenen. 'Nu komen er alleen mensen als er ergens meerdere keren over wordt geklaagd, waardoor ze de grote gebreken missen.'

Van een monteur die langskwam voor een reparatie hoorde ze dat de leidingen te oud waren en dat er eigenlijk vervanging nodig was. 'Een maand later had ik inderdaad weer een lekkage op een andere plek. De volgende monteur zei ook dat er onderhoud nodig was op grote schaal. Ze zijn nu steeds pleisters aan het plakken.'

Daarnaast wordt er niet geluisterd naar studenten, vinden de bewoners. Afgezien van de verwarming en lekkages, zijn er allerlei andere kleine gebreken in algemene ruimtes. Kapotte lampen in de hal, straatlantaarns die lange tijd niet werken, het slot van de voordeur dat om de haverklap niet meer dicht kan of moeilijk opengaat.

Het maakt de Klikspanweg er allemaal niet aantrekkelijker op – behalve voor hangjongeren, die vaak rondzwerven in de flat van Stad-Ogier en Dictus. 'Duwo hangt dan wel overal briefjes op dat er wordt ingebroken', zegt Stad-Ogier, 'maar er zat een levertijd op een nieuw slot, en ondertussen halen ze het oude eruit.'

Hetzelfde geldt voor de brandveiligheidscontroles. Er wordt streng gecontroleerd op losse spullen in gangen, maar tegelijkertijd wordt de nooduitgang van de flat van Stad-

De Klikspanweg in 1993. Archiefphoto Marc de Haan

Ogier geblokkeerd met fietsen. Dictus vertelt dat ze die regelmatig plaatst, zodat Stad-Ogier met haar fiets de deur uit kan.

'Ik heb eraan gedacht om een wit kruis op de stoep voor die uitgang te verven', zegt Stad-Ogier. 'Maar ten eerste kan ik dat niet zelf, en ten tweede: *I'm screwed anyway* als hier brand uitbreekt.'

Allemaal zijn ze het erover eens: als hier geen studenten hadden gewoond, was het hier al lang en breed opgeknapt. 'Het zijn een hoop kleine dingen die zich opstapelen', zegt De Wit. 'De flats zijn gewoon te oud. Maar we betalen wel huur, dus Duwo moet op zijn minst zorgen dat het hier veilig is.'

Dictus: 'Het ergst vind ik dat die lekkage in de meterkast totaal niet serieus werd genomen. Als dat niet was gebeurd, had ik al die kleine

klachten ook niet zo erg gevonden. Je blijft hier tenslotte toch maar een paar jaar.'

Dictus heeft ook gewoond in een containerwoning van Duwo aan de Stamkartstraat in Den Haag, waar alleen een airco hing. Die kon ingesteld worden tot 25 graden, maar daarmee werd de woning nog niet warm. Daarna verhuisde ze naar de beruchte 'Zwarte Dozen' – twee flats aan het Hildebrandpad – waar het juist weer bloedheet wordt in de zomer. Overigens wordt daar nu wel aan gewerkt.

'Duwo is vrij laks met dat soort dingen, omdat studenten nu eenmaal weinig keuze hebben', denkt Dictus. 'Zij domineren de markt. In theorie kun je ook particulier huren, maar dat is niet te betalen.'

DOOR SUSAN WICHGERS

Reactie Duwo: 'Geen achterstallig onderhoud op de Klikspanweg'

'Het incident van de meterkast is voor ons op dit moment niet te achterhalen', laat Micha Vinkesteyn, teamleider Beheer van Duwo, weten. Hij voegt wel toe: 'De brandveiligheid wordt jaarlijks gecontroleerd door de brandweer.'

Op de klachten over traagheid bij calamiteiten reageert hij als volgt: 'Als er een melding is, verhelpen we dit zo spoedig mogelijk. Wij beheren al onze panden en dat betekent dat er op alle complexen op regelmatige basis beheerders, sociaal beheerders en opzichters komen.'

'Op dit moment is er geen achter-

stallig onderhoud op de Klikspanweg. Wij hanteren voor al ons bezit een onderhoudscyclus. Ook de Klikspanweg wordt volgens deze cyclus onderhouden.'

Dat monteurs die lekkages kwamen repareren tegen bewoners zeiden dat de leidingen ernstig waren verouderd, is bij Duwo onbekend.

'Er is op dit moment geen indicatie dat de leidingen moeten worden vervangen', aldus Vinkesteyn.

BRES, de huurdersvereniging van Duwo laat weten 'verrassend weinig klachten' te krijgen over de Klikspanweg.

Academische Agenda

Dhr. M.L. de Paula Bueno hoopt op dinsdag 11 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Unraveling Temporal Processes using Probabilistic Graphical Models'. Promotor is prof.dr. P.J.F. Lucas.

Mw. J.C.A. van Dam hoopt op dinsdag 11 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Guidance documents of the European Commission in the Dutch legal order'. Promotoren zijn prof.dr. W. den Ouden en prof.dr. J.E. van den Brink (UvA).

Dhr. P. Wang hoopt op woensdag 12 februari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'On the Power Efficiency, Low latency, and Quality of Service in Network-on-Chip'. Promotoren zijn dr. T. Stefanov en prof.dr. J. Kok.

Mw. J.J. Luimstra hoopt op woensdag 12 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Immunochemical approaches to monitor and modulate the adaptive immune system'. Promotor is prof.dr. H. Ovaa.

Dhr. R.C.M. Knaap hoopt op woensdag 12 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Marvellous ubiquitin: avenging the MERS-coronavirus papain-like protease'. Promotor is prof.dr. E.J. Snijder.

Mw. S. Mouden hoopt op donderdag 13 februari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Green defense against thrips- Exploring natural products for early management of western flower thrips'. Promotor is prof.dr. P.G.L. Klinkhamer.

Dhr. T.J.F. Mareite hoopt op donderdag 13 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Conditional Freedom: Free Soil and Fugitive Slaves from the US South to Mexico's Northeast, 1803-1861'. Promotor is prof.dr. D.A. Pargas.

Dhr. N.G. Kooreman hoopt op donderdag 13 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Immunogenicity and Tumorigenicity of Pluripotent Stem Cells'. Promotoren zijn prof.dr. P.H.A. Quax, prof.dr. J.F. Hamming en prof.dr. J.C. Wu.

Lamme Leidse Memes

Iedereen met een beetje gezond verstand: "Ik ben echt niet zo moeilijk, maar bav vind ik écht niet te zuipen"

Quinten en Catenianen:

Nieuws

Minder dierproeven

In 2018 registreerden de Nederlandse vergunninghouders 448.399 dierproeven. Dat zijn 82.169 (15,5%) dierproeven minder dan in 2017. Dat blijkt uit het jaarlijks verschijnende overzicht van de toezichthouder NVWA, dat vorige week uitkwam. Het werkelijke aantal dierproeven ligt veel hoger, maar experimenten met ongewervelde dieren hoeven niet geregistreerd te worden. Het Leids Universitair Medisch Centrum gebruikte in 2018 14.350 proefdieren, vrijwel uitsluitend muizen en ratten. De Universiteit Leiden zette 11.705 proefdieren in, en dat waren juist grotendeels zebra-visjes. Dat is voor allebei de instellingen flink minder dan het jaar ervoor, toen er nog respectievelijk 20.759 en 46.678 dieren ingezet werden voor onderzoek.

Nederlandstalige track

Per 1 september 2021 krijgt de master management publieke sector (nu een avondopleiding) een extra Nederlandstalige mastertrack. Dat er niet gekozen is voor Engels is opvallend – zeker voor de internationaal georiënteerde Haagse faculteit. 'We doen hier iets tegen de trend in', zei vice-decaan Koen Caminada tijdens de faculteitsraadsvergadering vorige week. 'In beginsel is aan de Universiteit Leiden een bachelor in het Nederlands en een master Engels, en hier draaien we het om, omdat we zien dat daar behoefte aan is. Het was nog even zoeken, we zijn er een jaar mee bezig geweest. Het wordt nu een avond- en een dagopleiding.'

Afvalgeld terug

Als je vorig jaar op kamers woonde in Leiden, krijg je waarschijnlijk geld terug van de gemeente. Leiden kent namelijk een zogeheten 'Tegemoetkoming woonlasten kamerhuurders'. Het idee is dat inwoners van de stad die het niet zo breed hebben minder hoeven te betalen voor het ophalen van hun afval en hun rioolaansluiting. Als de gemeente de heffingen daarvoor bij je huisbaas ophaalt in plaats van bij jou, kan je die korting alsnog krijgen in de vorm van teruggestort geld, maar dan moet je het wel even aanvragen. Om dat te doen moet je een huurcontract hebben, en even aantonen dat je niet stiekem rijk bent. Kan op www.leiden.nl/student, tot en met 1 mei.

Spoor dicht

Railnetwerkbeheerder ProRail werkt de komende tijd aan het vernieuwen van het spoor rondom Leiden. Tussen zaterdag 8 en zondag 16 februari zijn er afwisselend verschillende sporen buiten dienst, waardoor er minder treinen kunnen rijden. Op zaterdag 8 en zondag 9 februari rijden er zelfs helemaal geen treinen over Leiden Centraal. Als de ProRailers klaar zijn, is Den Haag Centraal aan de beurt: van zaterdag 22 februari t/m zondag 1 maart zijn er daar werkzaamheden waardoor er geen of minder treinen zullen rijden. 'Hou rekening met drukte, overstappen en extra reistijd', luidt de waarschuwing. Maar het is voor de goede zaak: nieuwe wissels die minder vaak storingen hebben en perrons die op dezelfde hoogte liggen als de vloer van de treinen zodat instappen makkelijker wordt voor mensen met een beperking.

Meer studenten

De definitieve inschrijfcijfers over dit collegejaar zijn binnen bij universiteitskoppel VSNU. Er zijn in 2019-2020 303.299 studenten ingeschreven aan Nederlandse universiteiten, ruim twaalfduizend meer dan vorig jaar. Er zijn ietsje minder vwo'ers, maar het aantal buitenlandse studenten (24.308) en doorstromende hbo'ers (16.220) steeg juist. In de voorgaande jaren was er ook al een stijging van de instroom, en dat zie je nu terug bij de diploma's: daar zijn er ook vier procent meer van. De afgelopen vijf jaar steeg het aantal uitgegeven masterdiploma's met 23%. De Universiteit Leiden telt dit collegejaar 30.394 ingeschreven studenten: 20.055 bij de bachelors, en 10.339 masterstudenten. Meer dan ooit, en bijna twintig procent meer dan in 2015-2016.

'Wat voegt dit loket toe?'

POPcorner niet effectief genoeg, vindt faculteitsraad

De faculteitsraad Geesteswetenschappen was vanaf het begin al tegen de komst van een zogenaemde POPcorner, en is dat na een tussenrapportage nog steeds. 'Het is onvoldoende effectief.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Kortgezegd is de POPcorner opgericht voor eerstejaars studenten die om verschillende redenen het gevoel hebben weinig aansluiting te vinden bij de faculteit en medestudenten. Denk aan eerstegeneratiestudenten, studenten met een niet-westerse achtergrond of met een functiebeperking. Het faculteitsbestuur vond het twee jaar geleden een goed idee om dit ondersteuningspunt ook bij

Geesteswetenschappen in te voeren, in navolging van de faculteit Sociale Wetenschappen. Daar bestaat het al jaren en werkt het goed.

De raad was echter al voor de invoering sceptisch, zegt raadslid Jan Sleutels. 'Op onze faculteit staan de studieadviseurs al dicht bij de opleiding en de studenten, omdat wij veel kleinere opleidingen hebben. Ook de studiecoördinatoren kennen de individuele studenten. Daarnaast hebben we bij elke opleiding al studentmentoren die er alles aan doen de eerstejaars studenten zo goed mogelijk op te vangen. Met een loket als de POPcorner moedig je de opleidingen niet aan dat studentmentoraat te verbeteren. Wat goed werkt bij FSW hoeft niet per se ook nodig te zijn op onze faculteit.'

Ook raadslid Nicole van Os ziet de POPcorner niet zitten. 'We hebben al een Studiepunt in de hal van het Lipsius, meerdere onderwijsadministraties, studiecoördinatoren en studentmentoren. Nog afgezien van docenten die vaak makkelijk bereikbaar zijn.' Ook zij denkt dat het op een faculteit als Sociale Wetenschappen best zou kunnen werken, omdat de opleidingen daar veel groter zijn en studieadviseurs veel meer studenten moeten bedienen. 'Maar wat voegt het op onze faculteit toe?'

Die kritiek geldt nu nog steeds, zegt Sleutels. 'Het faculteitsbestuur sloeg die destijds in de wind en heeft ook niet expliciet aangegeven waarom het voor deze faculteit wel een goed idee was, behalve dat er nog een heleboel te winnen is op het ge-

bied van inclusiviteit.'

De raad had daar vrede mee, op voorwaarde dat het zou worden geëvalueerd. Afgelopen mei is er een tussenrapportage geweest, maar die is pas onlangs aan de raad voorgelegd. De uitkomsten moeten nog worden besproken, maar Sleutels vindt op basis van die rapportage dat 'het resultaat tegenvalt en onvoldoende effectief is'. Als voorbeeld noemt Sleutels 'een gebrek aan focus': hij vraagt zich af of de beoogde doelgroep wel voldoende wordt bereikt. Ook is in het rapport te lezen dat er weinig studenten afkwamen op evenementen die de POPcorner organiseerde. Het faculteitsbestuur evalueert het rapport. Binnenkort wordt bepaald of de POPcorner wordt voortgezet.

De vallende ballen van de verandering

Van 9 tot 17 mei is het Internationaal Fotofestival Leiden, een gratis openluchttentoonstelling waar het werk van twintig recent afgestudeerde Europese fotografen wordt getoond. Afgelopen week werden de namen van de fotografen bekendgemaakt. Deze foto is van Roosje Verschoor. Ze maakte de fotoserie Bending Benchmarks, van verlaten recreatieplekken in een voormalig mijnwerkersstadje, Moengo, in Suriname. Die 'luke' plaatsen, zoals een casino en bovenstaande tennisbaan, waren vroeger uitsluitend bedoeld voor het (overwegend blanke) managementpersoneel. De inmiddels vervallen plekken laten zien hoe het mijnbouwbedrijf Moengo achter heeft gelaten, volgens Verschoor, en dat daarmee ook het gescheiden leven verdween. De vallende tennisballen staan symbool voor de verandering die de stad doormaakt. Foto Roosje Verschoor

Petitieschrijvers toch nog ingedeeld

De drie studenten psychologie die een petitie waren gestart omdat ze geen bachelorprojectplek hadden, zijn alsnog ergens ingedeeld. Het merendeel van hun medelaatinschrijvers is ook onder de pannen.

Drie bachelorstudenten psychologie waren een internetpetitie gestart omdat er geen plek voor hen zou zijn in de afrondingsfase van hun studie. Het schrijven van de bachelorscriptie heet bij die studie 'bachelorproject'; groepjes van zes tot acht studenten hebben gezamenlijke sessies bij een docent, die ze begeleidt in het verder zelfstandig schrijven van de scriptie. Na een half jaar – waarin de studenten ook nog andere vakken volgen – moet 'ie af zijn.

Dat project wordt elk semester gegeven, en als je deze of volgende week wilde beginnen, moest je je begin december inschrijven. 'Dit jaar hebben 484 studenten dat op tijd gedaan', vertelt opleidingsdirecteur Arjaan Wit.

Bij 26 studenten is dat volgens hem niet op tijd gebeurd of gelukt, onder wie het drietal dat de petitie startte.

Geen plek betekent een half jaar studievertraging met alle kosten en andere gevolgen van dien, dus de petitie is bezorgd en boos van toon. 'Studenten zouden niet gedwongen moeten worden om een half jaar extra aan de universiteit door te brengen alleen omdat het systeem niet genoeg onderwijscapaciteit kan garanderen. Studenten zouden niet hun tijd hoeven te verspillen om de opleiding te krijgen waarvoor ze betaald hebben.' Bij het ter perse gaan van deze *Mare* had de petitie 898 ondertekeningen.

Wit: 'Na de Kerstvakantie hebben we alle mensen uit deze groep benaderd. Bij sommigen bleek de inschrijving wel in hun uSis-winkelmandje te zitten, maar niet te zijn afgerond. Anderen gaven redenen op waarom ze zich niet op tijd in hadden kunnen schrijven. Van deze 26 waren er

vier waarvan de examencommissie aangaf dat ze recht hadden op een plek, en die hebben die ook gekregen. Psychologie heeft niet een probleem met het aanbieden van het onderwijs waartoe we verplicht zijn.'

Voor de rest heeft de opleiding ook geprobeerd om plekken te vinden of te creëren, en die plekken zijn volgens Wit verdeeld op volgorde van te-late-inschrijving. 'Er staan nu nog acht mensen op de wachtlijst, waaronder mensen die zich pas in januari inschreven. Als er nog plekken vrijkomen, worden zij alsnog bediend.' En zo niet, dan is het wachten tot september. Wit: 'Maar van derdejaars studenten mag je verwachten dat ze weten hoe ze zich moeten inschrijven voor een vak.'

De petitieschrijvers zitten niet bij die acht en hebben dus wel een plek, maar Wit benadrukt dat dat komt door het moment van inschrijving, en niet omdat ze digitaal aan de bel hadden getrokken. **BB**

Rechten worstelt met roken

Het antirookbeleid van de faculteit Rechten heeft nog niet echt het gewenste effect. 'Mensen lopen nu juist nog vaker door de rook.'

Bij de directe ingang van het Kamerlingh Onnes Gebouw van Rechten mag sinds november niet meer gerookt worden. Dat geldt overigens voor alle universitaire gebouwen.

Het KOG kreeg daarom een nieuwe rookzone, namelijk een soort klein bushokje op het terrein bij de fietsenstalling. Maar dat heeft de rookproblemen niet opgelost, bleek onlangs tijdens de faculteitsraadsvergadering.

'Ondanks dat hok blijkt dat bij de hoofdingang van het terrein voor het gebouw nog steeds rokers staan. Daar liggen ook veel peuken op straat en de stoep. Nu moeten mensen nog steeds door andere mensen rook lopen. Wellicht nog wel vaker dan in de periode voor november', aldus Nilson Milheiro Anselmo van studentenpartij ONS.

Het rokershok gaat ook weer verdwijnen, want vanaf 1 augustus geldt er een rookverbod voor alle universitaire terreinen. 'Ik maak me daar enige zorgen over. Hoe gaan we de rookproblematiek aanpakken?'

'Wat we nu hebben is een ontmoedigingsbeleid, vandaar het kleine hokje', reageerde Mirjam Sombroek-Van Doorm van het rechtenbestuur. 'Er zijn medewerkers en studenten die blij zijn met dat hokje. Ik tref echter ook rokers aan die dwalend heen en weer liepen op de stoep bij de ingang van het terrein en niet eens wisten dat er een hokje is.'

'Zij weten ook niet zo goed waar ze hun peuken moeten laten. Er staan daar namelijk niet altijd peukenbakken. De portiers zetten die buiten en halen ze weer binnen. Ze vegen ook al die peuken op de stoep weg. Daarover zijn ze wel een beetje geïrriteerd; dat zijn namelijk extra taken. Kortom: de praktijk is weer eens weerbarstiger dan ons plannetje.'

De faculteit gaat dan ook samen met het Universitair Facilitair Bedrijf en de gemeente in overleg om het rokersprobleem op te lossen. **VB**

Toegestaan: Engels als voertaal

Aan de Universiteit Twente is de voertaal sinds 1 januari officieel Engels. Dat stuitte op flink wat weerstand in de Tweede Kamer, omdat ze daar uitgerekend vorige maand ook bezig waren met het wetsvoorstel Taal en toegankelijkheid, dat juist gaat over het tegengaan van onnodige verengelsing in het onderwijs.

De voertaal is niet hetzelfde als de onderwijstaal: de onderwijstaal is de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de examens worden afgenomen, de voertaal is bijvoorbeeld tussen medewerkers en binnen de medezeggenschap.

De onderwijstaal verschilt per opleiding – een Nederlandstalige opleiding blijft dus gewoon Nederlandstalig.

Het besluit van de UT betekent dat interne informatievoorziening en -uitwisseling voortaan in het Engels is, evenals de medezeggenschap, hoewel sommige documenten zoals jaarverslagen ook nog in het Nederlands zullen worden aangeboden. Ook informele communicatie moet in het Engels, zoals gesprekken bij de koffieautomaat als er een niet-Nederlandse medewerker bij staat of de voertaal in de supermarkt op de campus.

Kamerleden Omtzigt, Van der Molen (beiden CDA) en Wiersma (VVD) konden zich niet vinden in het besluit van de universiteit, en stelden in december schriftelijke vragen over het onderwerp aan minister Van Engelshoven.

Volgens de Kamerleden is de beslissing van de UT in strijd met de wet: zowel met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), waarin een verbod op discriminatie staat, ook op grond van taal, als met de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De minister sluit zich niet aan bij de kritiek, schreef ze deze week in haar antwoorden. Van Engelshoven heeft 'geen aanleiding om aan te nemen dat bij deze beslissing van de Universiteit Twente sprake is van discriminatie van een persoon of personen op grond van taal'.

Over de Awb schrijft de minister dat de universiteit richting studenten 'in het bestuurlijk verkeer' in het Nederlands dient te communiceren, maar dat er uitzonderingen bestaan: 'Het kan voor een instelling bijvoorbeeld in de rede liggen om te kiezen voor het Engels als voertaal in de medezeggenschap, wanneer alle deelnemers in de medezeggenschap taalvaardig zijn in het Engels maar niet in het Nederlands.'

Van Engelshoven schrijft verder dat het aan de instelling zelf is om te bepalen of zij gebruik maakt van deze uitzonderingsregel, zolang dat geen onwenselijke gevolgen heeft voor de toegankelijkheid van het onderwijs, en dat het aan de rechter is om te beoordelen of deze keuze terecht is geweest.

In aanvulling hierop stelde Beertema (PVV) ook schriftelijke vragen. Hij wilde onder andere weten of de universiteit met dit 'brutale voornemen' niet het gezag van de wet, van de Staten-Generaal en van de minister zelf op 'flagrante wijze ondermijnt', en of de minister van plan is om dat te herstellen.

De minister benadrukt dat het wetsvoorstel Taal en toegankelijkheid, waar Beertema op doelt, over de onderwijstaal gaat. 'Het wetsvoorstel noch de huidige wet ziet op de voertaal die buiten het onderwijs wordt gehanteerd op de universiteit.' SW

'Geen censuur, maar zorgvuldigheid'

Video over Humanities Campus mocht niet publiek worden

De Universiteit Leiden heeft studenten van de minor journalistiek en nieuwe media ontraden een filmpje over de Humanities Campus buiten de collegezaal te tonen.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Het voorval dateert van een paar maanden geleden, toen twee studenten van de minor journalistiek en nieuwe media een item hadden gemaakt waarvoor ze bewoners van het te slopen Doelencomplex hadden geïnterviewd. Dat complex gaat, tot grote onvrede van de bewoners, tegen de grond om ruimte te maken voor een nieuw te bouwen 'Humanities Campus'.

De studenten vroegen de afdeling Vastgoed om een reactie over de plannen, maar die bleef uit. Wel kwam er via de mail een antwoord van huisvestingsadviseur Elisa Meijer: zij wilde wel meewerken,

maar benadrukte dat het item 'vanwege de media-gevoeligheid van het onderwerp enkel mag worden gebruikt voor onderwijsdoeleinden'.

Kirstin Toren, een van de makers van het filmpje, noemt het 'apart' dat ze werden gesommeerd het niet buiten de muren van het klaslokaal te tonen. 'Je begint net als student journalistiek, en dan krijg je meteen dit op je dak. Maar we waren er toch maar voorzichtig mee; geen idee wat anders de gevolgen kunnen zijn.'

Huisvestingsadviseur van de faculteit Geesteswetenschappen Elisa Meijer zegt dat het dringende verzoek om het filmpje alleen voor onderwijsdoeleinden te gebruiken, niet een idee van haarzelf was. 'Dat het om gevoelige informatie gaat heb ik vast geschreven, maar niet dat het klassikaal moet worden gehouden. Dat is dan gezegd op advies vanuit de communicatie van de universiteit.' Woordvoerder Caroline van Overbeeke zegt niets te weten van

het voorval. 'Ik herken dit niet, het interviewverzoek van de studenten is ook nooit bij mij terechtgekomen.' Wel geeft ze aan dat ze waarschijnlijk hetzelfde verzoek zou hebben gedaan. 'Wij hebben namelijk een afspraak met de gemeente om niet via de media met de bewoners te communiceren.'

Van Overbeeke vindt het dringende verzoek geen slecht signaal naar de studenten journalistiek: 'Het is niet uit hoofde van censuur, maar uit hoofde van zorgvuldigheid en voorzichtigheid met de bewonersgroep.'

Volgens Toren wilde ook de docent dat het item alleen klassikaal werd bekeken wegens de gevoeligheid van het onderwerp. Docent Willem van Rooijen ziet dat anders: 'Het is nooit de bedoeling geweest om de filmpjes van de studenten op een medium te publiceren. Het gaat erom dat de studenten oefenen met het vertellen van een verhaaltje op film. Het hoefde niet heel journalistiek te zijn.'

Hij herinnert zich wel een voorval van een aantal jaar terug, toen studenten over hetzelfde onderwerp een filmpje maakten dat door de universiteit werd verboden te publiceren. De docent die daar toen bij betrokken was, Kees Boonman, wil daar niet op ingaan. 'Het is te lang geleden om daar nu nog een uitspraak over te doen.'

Overigens vindt Toren het jammer dat ze geen weerwoord van de universiteit in het filmpje heeft kunnen opnemen. Een reactie op hun verzoek kwam toen de deadline al was verstreken. 'Het leek wel alsof ze ook niet willen meewerken. Terwijl ik me afvraag wat er zo gevoelig aan is, als je als universiteit gewoon kan uitleggen waarom je handelt zoals je handelt.'

Meijer vindt het 'spijtig' dat haar reactie te laat kwam. 'Vanuit de faculteit was de bereidheid aanwezig om aan het item mee te werken. Dat is namelijk gewoon draagvlak creëren, dus dit is een gemiste kans.'

Stemmen is niet: klik hier maar

De universitaire verkiezingen verlopen niet altijd even soepel: partijen proberen potentiële kiezers te kapen van de concurrentie. Dat moet anders, vindt het bestuur van de faculteit Rechten. 'Maar er komt geen verkiezingspolitie.'

De faculteitsraad Rechten besprak de afspraken die gemaakt worden voor de universitaire en facultaire verkiezingen die van 20 tot en met 23 april worden gehouden. Die afspraken tussen de deelnemende partijen en het Rechtenbestuur worden elk jaar vastgelegd. Nu is er een nieuw punt aan toegevoegd, namelijk de tekst 'de onafhankelijke positie van de stemmers moet worden gerespecteerd.'

Decaan Joanne van der Leun gaf daar uitleg over tijdens de vergadering: 'Een stem moet wel iets beteke-

nen. Studenten zien nu bij het binnenlopen van het KOG partijleden op zich afkomen en krijgen dan een iPad onder hun neus geduwd met de opmerking: "klik hier maar". Mensen moeten wel echt doordacht stemmen en niet haast gedwongen worden om op een knopje drukken.

'Vroeger hadden we stembokjes, maar de tablets en laptops hebben daar een eind aan gemaakt. Anderzijds willen we ook wel een respons die ertoe doet. Hoe zorgen we dat dit goed verloopt?'

Personeelsraadslid Kirsten van Loon: 'Een tablet kan toch gewoon in een stembokje liggen?'

'De realiteit is dat we al erg veel moeite moeten doen om mensen zo ver te krijgen om te stemmen', reageerde Nilson Milheiro Anselmo van studentenpartij ONS. 'De op-

komstcijfers zijn niet iets waar we trots op kunnen zijn.' In 2019 stemde namelijk 28,9 procent van de rechtenstudenten. 'Het stemproces ingewikkelder maken, lijkt me dan ook niet verstandig. Deze aanpak is een noodzakelijk kwaad', aldus Milheiro Anselmo.

'Maar hoeveel is een stem waard, als mensen stemmen op een partij waarvan ze de standpunten niet eens kennen? Laat staan dat ze de standpunten van de andere partijen kennen', aldus Halima van Rijen van studentenpartij LSP.

Milheiro Anselmo: 'Het is aan ons om studenten goed te informeren. Ik zie niet de iPad als het probleem, de mensen die daar staan met de iPad moeten het oplossen. Kiezers zijn overigens geen willoze schapen. Die kunnen ook gewoon doorlopen of

een weloverwogen keuze maken.'

Andere studenteraadsleden stelden dat studenten echt 'gekaapt' worden bij de ingang van het KOG en dan naar de tablet van een partij gesleept worden. 'Hoe het nu gaat, kan echt niet. Zo horen verkiezingen niet te verlopen', vatte studenteraadslid Mart van Duijn van CSL de situatie samen.

De faculteit gaat dan ook op zoek naar een manier om deze praktijken te voorkomen. Van der Leun: 'Het is in ieder geval niet de bedoeling dat er een verkiezingspolitie komt.'

'Ik heb nog wel een suggestie', zei bestuurssecretaris Ine Houweling. 'Bij Geesteswetenschappen in het Lipsius waren er posters waar de standpunten van de partijen op stonden. Dat is wat je wil. Dan kun je daar het gesprek met de kiezer over voeren.' VB

Pak werkdruk aan: hef NWO op!

Die zogenaamd 'onorthodoxe' maatregelen kunnen radicaler

NWO en de universiteiten willen samen de werkdruk verlagen. NWO-voorzitter Stan Gielen riep zelfs op tot onorthodoxe maatregelen. Maar de huidige plannen zijn niet meer dan een schijnvertoning. Er is een veel drastischer maatregel nodig, schijft **Mark de Rooij**: laten we daarom NWO opheffen!

Vrijwel iedereen is het er over eens: Een van de grote pijnpunten van de hedendaagse universiteit is de werkdruk. NWO en de universiteiten gaan nu samen proberen de werkdruk te verlagen (*Mare* 14, 16 januari).

Het plan? Onderzoekers die een slechte aanvraag indienen, mogen voor straf een tijdje geen beurs aanvragen. Wow, dat is nog eens een plan van aanpak!

Helpt het? Nee. Er worden zeer weinig slechte voorstellen ingediend bij NWO. Bovendien, wie bepaalt wat een slecht voorstel is? Mijn eigen indruk, maar ook die van Harald Merckelbach is dat de oordelen van *reviewers* weinig gemeen hebben. In zijn *NRC*-column schrijft de hoogleraar rechten: 'De waardering die verschillende beoordelaars aan dezelfde onderzoeksvoorstellen geven varieert zodoende enorm.'

Bij de opening van het academisch jaar in Utrecht sprak de voorzitter van NWO, Stan Gielen.

Op de website van NWO kunnen we de tekst nalezen. Een quote uit deze toespraak: 'Het thema van deze dag, Erkennen en waarderen, is een belangrijk en actueel onderwerp. Het kan niet los gezien worden van een ander nijpend vraagstuk: hoe kunnen we de werkdruk voor wetenschappers verminderen? [...] Het verlagen van de werk- en aanvraagdruk kan dus niet door de universiteiten of NWO alleen opgelost worden, maar moet gezamenlijk door kennisinstellingen, NWO en overheid worden aangepakt. [...] De huidige situatie vraagt om onorthodoxe maatregelen.'

Meer eens kan ik het niet zijn: onorthodoxe maatregelen zijn nodig. Merckelbach suggereert om de beoordelingen te vervangen door een systeem van loting.

Ik stel voor een stap verder te gaan: Laten we om de werkdruk te verlagen NWO opheffen! Het geld dat vrijkomt geven we aan de universiteiten. Een beetje onorthodox, maar wel doeltreffend.

Krist Vaesen en Joel Katsav hebben kort geleden becijferd hoeveel geld iedere Nederlandse wetenschapper zou ontvangen als NWO zou worden afgeschaft en alle gelden gelijkelijk over alle wetenschappers zouden worden verdeeld. Zij berekenen dat iedere wetenschapper van het niveau universitair docent of hoger, in alle vakgebieden, dan elke vijf jaar een subsidie van 390 duizend euro zou krijgen. Ter vergelijking,

een universitair docent voor vijf jaar kost ongeveer 400 duizend euro, een promovendus kost in vier jaar 200 duizend euro.

Door afschaffing van NWO kunnen we dus de staf aan Nederlandse Universiteiten verdubbelen! Misschien zijn deze cijfers iets te hoog ingeschat, maar zelfs als de berekening een factor 2 te hoog uitvalt komt dat neer op een enorme werkdrukverlaging.

Een opheffing van NWO leidt niet alleen tot veel meer mankracht op de werkvloer, het leidt ook tot een sterke reductie van frustratie, tot een vermindering van negatieve energie, en tot een behoud van eigenwaarde (ieder sterk gerelateerd aan burn-outklachten). Opheffing van NWO leidt tot minder competitie en daardoor tot meer samenwerking, zowel binnen als tussen disciplines. Goede wetenschap floreert door samenwerking en gaat ten onder aan competitie. Door minder focus op vernieuwing kan er tijd gevonden worden resultaten te repliceren, een van de grondbeginselen van de wetenschap. Kortom, opheffing van NWO leidt tot alleen maar positieve resultaten. Dus laten we Stan Gielen volgen en deze onorthodoxe maatregel gewoon nemen: weg met NWO. Ik hoop dat NWO eraan meewerkt.

MARK DE ROOIJ is hoogleraar methodologie en statistiek van psychologisch onderzoek

Brief

Japans op poster diende als versiering

In *Mare* las ik over onze laatste poging om studenten bewust te maken van studieplekken buiten de UB ('Hier. Stukje. Lezen. Doen.' *Mare* 14, 16 januari). Een terugkerend onderwerp, waarover *Mare* vaker schreef.

Gezien de aanhoudende drukte in de UB en zeeën van ruimte op andere locaties, viel onze vorige poster van A0-formaat in een stoepbord bij de ingang, tweetalig en geheel volgens de regels van de universitaire huisstijl, blijkbaar niet op. Zelfs al viel 'ie wel op, hij nodigde studenten alsnog niet uit om een studieplek buiten de UB te zoeken. Dus we probeerden een andere strategie.

We probeerden wat ludieks, iets wat echt zou opvallen. Een echte blikvanger, die besproken zou worden. Niet alleen door studenten onderling, maar ook op social media en misschien zelfs in *Mare*. Daarom kozen we voor vaporwave, een internetstroming gekenmerkt door felle kleuren en verheerlijking van de jaren '80 en '90. Dat werd het uitgangspunt voor de nieuwe actie. Vandaar de QR-code in een knalroze versie van het geliefde MS Paint op de rollup-banners en de door *Miami Vice* geïnspireerde afwerking aan de onderkant.

Vaporwave verheerlijkt ook het Japan van toen. Op de meeste creaties vind je Japanse teksten en animepersonages terug. Dat laatste ging ons wat te ver, maar Japanse tekst als versiering

boven het Nederlands vonden we dan wel weer wat hebben.

Maar wat zet je er dan op? *Ganbatte*, het succeswensen dat alleen studenten Japanstudies kunnen lezen? Iets volledig willekeurig, zoals - we googlen even - *chikinnagetto* (kipnugget), *majikku* (magie) of *rirakusu* (relax)? Toen bedachten we ons, waarom niet gewoon hetzelfde als het Nederlands?

Om het perfect boven het 'hier' en 'daar' te passen, sneden we alle grammaticale ballast weg. Het Japans is immers niet vreemd van omissies, redeneerden we.

Misschien hebben we inderdaad te veel weggelaten en hadden we een partikel *en dekiru* moeten laten staan in ruil voor een kleiner lettertype. Op dat punt was het Japans voor mij blijkbaar al gereduceerd tot een asset, een component van de vaporwave-esthetiek. Een versiering, niets meer of minder dan de veelkleurige Blastoise, het trio zachtroze dolfijnen of die ene combinatie van verschillende vormpjes, kenmerkend voor de *look and feel* van de jaren '80.

Vanzelfsprekend was het niet de bedoeling om de opleiding Japanstudies hiermee tegen de borst te stoten. De Japanse taalvaardigheid die ik daar zelf opdeed, gebruik ik nog dagelijks. Niet professioneel, met uitzondering van deze ene opdracht dan, maar wel privé.

Als mijn doel was geweest om gram-

De gewraakte Japanse teksten, die in de Leidse UB (rechts) zijn afgeplakt.

maticaal correct Japans op de poster te zetten, dan hadden we een taaldocent benaderd voor een *second opinion*. Dat is ons beleid: vertalingen overlaten aan professionals. In dit geval hebben we dat niet gedaan. Het doel was namelijk niet om de boodschap te communiceren in het Japans. Grafische vormgeving en stijlkeuze ondermijnden grammaticale juistheid.

Het succes van de nieuwe strategie staat in ieder geval buiten kijf. Tellingen laten zien dat studenten zich tijdens afgelopen tentamenperiode beduidend meer spreidden over de gebouwen dan voorgaande jaren. Daarmee is onze missie geslaagd: vaporwave slaat aan bij studenten.

GUAN VAN ZOGGEL is communicatieadviseur UFB

Tuurlijk mag het niet

Maar over de vraag wat kindermishandeling is, verschilt de wereld van mening

Iedereen is het erover eens dat je kinderen niet moet mishandelen. Maar wat 'kindermishandeling' precies is, daarover lopen de opvattingen uiteen. En Nederland is zeker niet de braafste ouder van de klas.

DOOR BART BRAUN Zin om eens echt goed de sfeer op een schoolreunie, familie-feest of Facebookgroep te verpesten? Beweer dat het mishandeling is om je kind niet te vaccineren. Of juist dat het mishandeling is om dat wel te doen. Maakt niet uit: ruzie krijg je toch.

Dat zit hem voor een groot deel in het woord 'kindermishandeling': dat maakt een inhoudelijke discussie meteen veel moeilijker. Kinderen zien we als iets goeds, mishandeling is slecht en een combinatie van die twee maakt de mishandeling niet beter, maar juist nog erger. Op papier is iedereen het daar over eens. Letterlijk, zelfs: het VN-Kinderrechtenverdrag dat mishandeling verbiedt, is door alle landen van de VN ondertekend.

Je zou dus verwachten dat in Nederland – toch een land dat zich een hoge mate van welvaart en beschaving toedicht – kindermishandeling nauwelijks voorkomt. Helemaal nul zal het natuurlijk nooit worden. We zijn het er ook over eens dat je niet mag moorden, maar dat gebeurt desalniettemin zo'n 120 keer per jaar. Dan zal kindermishandeling wel net zoiets zijn, toch? Tweehonderd slachtoffers misschien? Doe eens gek, duizend? De drempel is misschien wat lager dan bij moord, maar kindermishandeling kan je alleen bij kinderen doen en moord zowel bij kinderen als grote mensen. Meer, zegt u? Oké, tien-duizend dan?

In 2018 bracht de Leidse hoogleraar Lenneke Alink met haar team een 'Nationale prevalentiestudie' uit, die een schatting maakte van alle gevallen van kindermishandeling die door professionals waren gezien. Dat is dus de absolute ondergrens, want ook de profs zien niet alles. Hun schatting: drie procent van alle kinderen, 90.000 tot 127.000 in totaal, was het jaar ervoor slachtoffer geworden van mishandeling. Nijmeegse onderzoekers hadden het jaar ervoor een onderzoek gedaan waarbij ze middelbare scholieren vroegen naar

hun ervaringen op dat vlak. Een kwart had die. En dat was dus een daling ten opzichte van de vorige keer dat er zo'n onderzoek werd gedaan, want toen was 't nog 35 procent.

Is het aantal kindermishandelingen ook echt gedaald? Zo ja, doen we hier iets goed dat we andere landen kunnen leren? Hoe gaat het daar eigenlijk met kindermishandeling? Dan krijg je die vraag of niet-vaccineren wel of geen mishandeling is nogmaals, maar dan voor allerlei verschillende handelingen.

Of, zoals pedagoge Judi Mesman het zegt: 'Zijn de definities voor kindermishandeling universeel? Of pathologiseren we gedrag dat anderen normaal vinden? Dat is niet alleen relevant bij de export van in het Westen opgestelde diagnostiek of interventies: het gaat ook op voor Nederland. We hebben hier immers een multiculturele samenleving. Uiteraard gelden hier de Nederlandse regels, maar het is belangrijk om in te zien dat niet alle ouders in dit land er a priori hetzelfde over denken.'

Mesman is eerste auteur van een artikel in *Child Abuse & Neglect*, dat internationale opvattingen over kindermishandeling vergelijkt. In negen landen werden groepen van zo'n vijftig moeders een pakketje kaartjes voorgelegd met negentig voorbeelden van dingen die ouders kunnen doen. Die kaartjes moesten ze op negen stapeltjes leggen, van minst ernstig naar ernstig, en vervolgens moesten ze aangeven wat die ernst betekende: als je je kind billenkoek geeft, is dat dan kindermishandeling? En als je kind nooit met andere kinderen mag spelen? Zou je zelf ingrijpen als je zoiets ziet? Zou een professional (in Nederland de kindbescherming) zich ermee moeten bemoeien, vindt u?

Vijftig moeders per land is niet zo heel veel, en perfect a-select samengesteld waren de steekproeven ook al niet – het betreft hier een pilot-studie. Maar toch wordt er iets al heel snel duidelijk uit de antwoorden: zelfs zonder vragen over vaccinaties wordt over dit soort kwesties heel verschillend gedacht.

Als je het favoriete speelgoed van je kind opzettelijk vernietigt, is dat mishandeling? Ongeveer de helft van de Nederlandse ouders vindt van wel. Ook in Zuid-Afrika, Portugal en Iran lijken de meningen verdeeld. Negen van de tien Nederlandse ouders vindt een draai om

de oren kindermishandeling, maar bijna tachtig procent van hen vindt dat een portie billenkoek niet als zodanig telt.

Nederland is overigens zeker niet de braafste ouder van de klas. Twee derde van de Nederlandse mama's vindt 'mishandeling' een te sterk woord voor een tik op de armen, maar in Iran denken ze daar heel anders over. Is het mishandeling als je de kleren van je kind niet schoonhoudt? 61 procent van de onderzochte Zuid-Afrikaanse moeders vindt van wel, veel meer dan in andere landen.

Er zit één vreemde eend in de bijt: China. Je kind wurgen, of het te lijf gaan met wapens of kokend water gaat ook daar te ver, maar zodra het ietsje milder wordt, ligt de drempel om het kindermishandeling te noemen beduidend hoger. Nu zullen de ouder-kind-verhoudingen in dat land ongetwijfeld anders liggen dan in het Westen, maar een blik op de antwoordenlijst doet vermoeden dat er iets anders aan de hand is.

Zo dronken of high zijn dat je niet voor je kind kan zorgen? Slechts 26 procent van de Chinese moeders noemt dat mishandeling. Niet voor je kind zorgen als het ziek is, telt dat? Een schamele acht procent zegt ja. Toch valt aan te nemen dat zulk gedrag ook in China als problematisch ouderschap geldt. Zou het niet kunnen dat de Chinese vertaling van 'mishandeling' een stuk harder is, en dat dat tot andere antwoorden leidt? Mesman: 'Het is niet ondenkbaar dat hier ook semantiek achter zit. Daar kom je moeilijk achter, omdat taal en cultuur elkaar beïnvloeden: is dan het een of het ander de oorzaak van de verschillende antwoorden?'

Kortom: iedereen is tegen kindermishandeling, maar we zijn het er niet over eens wat dat precies is. Dat kan rare gevolgen hebben, illustreert Mesman met een verhaal over een weeshuis in West-Afrika, opgezet door een West-Europese stichting. 'Die organisatie gaf de westerse visie door: kinderen worden niet geslagen. Terwijl dat in het land een normaal deel van de opvoeding is; de vrouwen die daar werkten, gaven thuis hun eigen kinderen wel af en toe een tik als straf. Hoe vertaalden ze dat, in de praktijk? Nou, niemand had ze verteld wat er dan wél mocht, dus kozen ze hun eigen oplossingen: kinderen werden bijvoorbeeld in de kast opgesloten.'

Bovendien is het ene slaan het andere

niet. 'In Nederland willen de meeste ouders hun kind niet slaan. Het is zelfs verboden, volgens het burgerlijk wetboek. Dus als je het toch doet, is de kans groter dat je dat doet omdat je de controle kwijt bent. Dat is veel beangstigender voor een kind dan als je gewoon gesnapt bent, en je ouder je voor straf slaat omdat dat nu eenmaal hoort bij een goede opvoeding. Onderzoek naar dit soort moeilijke onderwerpen moet zich sterk bewust zijn van hoeveel de context kan uitmaken.'

Maar is alles dan relatief? Als ouders een handeling als wel of geen kindermishandeling duiden, moet er toch met de vakliteratuur in de hand iets te zeggen zijn over de vraag of ze gelijk hebben? Mesman: 'Als je alles samenvoegt, blijkt dat geweld en verwaarlozing ook op langere termijn slecht zijn voor kinderen. Maar: vijftien procent van die onderzoeken is gedaan in het Westen. Als je wilt weten wat de gevolgen zijn binnen een bepaalde culturele context, dan is de *evidence base* eigenlijk laag. Ik wil niet alles wegrelativeren: dat je kinderen niet moet verwonden, daarvoor heb je niet zoveel *evidence* nodig. Maar je moet voor het meeste opvoedingsgedrag echt kijken naar de context, en de achterliggende gedachte.'

Bovendien blijft het speuren naar patronen, legt ze uit: 'Als het gaat om kindermishandeling, echt een patroon van mishandelend gedrag dat verder gaat dan alleen slaan, dan vinden studies dat maar weinig kinderen daar géén problemen door ontwikkelen. Bij enkelvoudige, specifieke gedragingen zoals we in deze studie bekeken, zijn de uitkomsten veel variabler. Het verband tussen roken en longkanker is veel sterker dan alles wat we vinden over specifieke dingen zoals wel of niet slaan als straf, en zelfs van de rokers krijgt het merendeel geen longkanker. Je hebt gezinnen waar niet wordt geslagen en het toch niet goed gaat met de kinderen, en vice versa.'

'In de gedragswetenschappen kun je zelden zeggen: als je dit met een kind doet, gebeurt er altijd dat. Mensen zijn *messy*. Vergeet niet dat twee à drie generaties terug het slaan van kinderen in Nederland ook normaal was, en toch zijn die kinderen niet allemaal verknipt opgegroeid. Maar dat wil niet zeggen dat we niet moeten proberen om kinderen zonder geweld op te voeden.'

Achtergrond

Begravenis van de door het Zuid-Afrikaanse regime vermoorde anti-apartheidsstrijders *The Cradock Four*, juni 1985. Foto Gille de Vlieg/Hollandse Hoogte

Wij moesten dood, gonsde het

Socioloog Lungisile Ntsebeza krijgt eredoctoraat

De Zuid-Afrikaanse hoogleraar Lungisile Ntsebeza voltooide zijn eerste studie in de gevangenis, nadat hij was opgepakt door het apartheidsregime. Vrijdag wordt hij benoemd tot Leids eredoctor. 'We wisten dat de revolutie ons het leven kon kosten.'

DOOR VINCENT BONGERS 'Ik werd opgepakt omdat ik boeken las', vertelt Lungisile Ntsebeza (65). Morgen ontvangt de hoogleraar sociologie en African studies een eredoctoraat tijdens de diesviering in de Pieterskerk. 'Ik was 22 en opgegroeid aan de Oost-Kaap van Zuid-Afrika. Lezen hoorde echt bij onze cultuur. In studiegroepen lasen we literatuur en politieke werken die als subversief werden gezien door het

apartheidsregime.'

De studiegroep van zo'n dertig personen werd opgepakt. 'Mijn broer en ik werden met twee anderen als de leiders gezien, dus werden we hard aangepakt. Volgens het regime waren we van plan om de staat met geweld omver te werpen en te vervangen voor een communistische dictatuur. 'Er was geen enkel bewijs voor. Dat we bepaalde boeken lasen was voldoende om ons te veroordelen. Ik zat vijfenhalf jaar vast. Dat valt wel mee als je het vergelijkt met hoe lang Nelson Mandela op Robbeneiland zat opgesloten. Daar haal ik maar een vijfde van.

'Ik kwam terecht in een gevangenis van Umtata, in de Transkei. Daar waren we de enige politieke gevangenen. Vlak na de veroordeling werden we in de dodencellen gezet. Dat was een vorm van psychologische marteling. We zijn toen uit protest

in hongerstaking gegaan. Uiteindelijk ben ik naar een kleinere gevangenis overgeplaatst.

'Eenzame opsluiting is zwaar, maar een mens heeft veel capaciteiten om te overleven en een ongelooflijk vermogen om zich aan te passen. We waren jong en flexibel. Ik had nog geen vrouw en kinderen. Het is anders als je de verantwoordelijkheid voor een gezin hebt.

'We kregen ook kranten, vaak van de politie. Dat was illegaal, maar ze deden het toch. Gelukkig kon ik wel in de cel studeren: filosofie, economie en politicologie. Ik heb er mijn eerste universitaire opleiding afgerond. In een recordtijd overigens – dat was het enige voordeel aan het hele gevangenisverhaal.'

In 1981 kwam Ntsebeza vrij. 'Toen ben ik een boekwinkel begonnen, waar ik alternatieve literatuur verkocht. Daardoor kwam ik natuur-

lijk weer in de problemen. Af en toe werd ik vastgezet. De politie confisqueerde boeken, of beschadigde ze. Dan stuurde ik ze een rekening voor de kapotte boeken. Ze betaalden nog ook.

'De repressie van het regime was heftig. Midden jaren tachtig was de *struggle* extreem. Het verhaal van mijn goede vriend Matthew Goniwe, met wie ik eerder was opgepakt vanwege onze studiegroep, is tragisch. Hij kwam in juni 1985 om het leven. Hij was een van de *The Cradock Four*, vier anti-apartheidsactivisten die zijn opgepakt en vermoord door de veiligheidspolitie.

'Mijn neef Batandwa Nondo is twee maanden daarna vermoord, toen hij bij mij thuis was. Ik ging 's ochtends van huis en ben onderweg de moordenaars tegengekomen. Ze reden in een wit busje naar mijn huis en hebben hem opgepakt. Een getui-

ge heeft gezien dat hij uit het raam van het voertuig klonk en wegrende. Toen is hij neergeknald.

'Hij was 22 jaar oud. We weten niet precies wat er in die wagen is gebeurd. Het gonsde in die tijd al wel om ons heen dat de politie ons niet langer wilde opsluiten: we moesten dood.

'Het was een zware tijd. We hielden vol door revolutionaire teksten te lezen. We wisten dat revolutie ons het leven zou kunnen kosten. Het was onderdeel van de lange worsteling tegen apartheid.

'Ik wil een biografie schrijven over Batandwa en Matthew. Hun verhalen combineren en verwerken in een boek over de politiek in kleine steden als Cradock en Cala. Het wordt een analytische reconstructie van wat er daar allemaal is gebeurd. Dat is een van de redenen waarom ik nog zo actief ben als onderzoeker.'

'Zuid-Afrika moet op de schop: alleen zo los je de strijd om land op'

Na de apartheid begon Lungisile Ntsebeza aan zijn academische carrière. Een van de zaken waarmee hij zich als hoogleraar sociologie en African studies aan de Universiteit van Kaapstad bezighoudt is grondbezit.

'De kolonisten die zich hebben gevestigd in Zuid-Afrika en andere Afrikaanse landen, hebben land met geweld geroofd van de oorspronkelijke bewoners. Daarna is deze illegitieme verdeling van land gelegaliseerd. Met deze structuur hebben we nog steeds te maken. De realiteit is dat veel mensen in Zuid-Afrika lijden. De realiteit is dat mensen zijn bestolen, en dat daar niets tegen wordt gedaan. Dan volgt er actie: er zijn elke dag protesten in Zuid-Afrika.'

Dan zijn er nog de gewelddadige aanvallen op boerderijen. De link

tussen de strijd om land en deze zogeheten plaasmoorden wordt nog wel eens gelegd. Ntsebeza stelt dat de deze aanvallen 'niet zijn gekoppeld aan politieke bewegingen'.

Volgens hem zijn er verschillende oorzaken voor het geweld aan te wijzen. 'Goed analyseren is beter dan het geweld generaliseren. Er is hoge werkloosheid. Dat heeft helaas ook criminaliteit tot gevolg. Er zijn ook gevallen van wraak. Mensen zonder werk die slecht zijn behandeld door boeren en dan terugslaan.'

Toen in 1994 het African National Congress (ANC) aan de macht kwam heeft de partij de grondkwestie niet effectief aangepakt, vertelt Ntsebeza. 'Het doel van het ANC was dat in vijf jaar tijd dertig procent van de landbouwgrond van zou overgaan van

blanke naar zwarte boeren.'

Alleen: onder voorwaarde dat de blanke eigenaren het wilden verkopen. 'Van dat beleid kwam weinig terecht: slechts tien procent is overgedragen.'

Recentelijk is er wel het nodige veranderd. Er is een beweging om onteigening zonder compensatie mogelijk te maken. 'Dat gebeurde mede onder druk van de Economic Freedom Fighters (EFF), de partij van Julius Malema, die uit de jeugdorganisatie van het ANC werd gegooid. De EFF zijn groot voorstander van onteigening zonder compensatie. Het ANC steunt dat beleid nu ook. Er zijn wel voorwaarden aan verbonden. De productie van landbouw mag bijvoorbeeld niet worden aangetast.'

De gevolgen zijn nog onduidelijk.

'Ik wil niet speculeren. Wat ik wel weet is dat er nog geen concreet plan ligt. Voorlopig is het lege retoriek. De huidige partijen kunnen de structuren die zijn ontstaan door apartheid en kolonialisme niet ontmantelen. Die structuur van Zuid-Afrika moet op de schop: alleen zo los je dit probleem echt op. Grote veranderingen moeten van onderop komen, een grassroots-beweging, gedreven door het volk, met een helder programma. Niet alleen klagen over het falen van de overheid maar met een totaalpakket komen dat behalve landverdeling ook andere economische en sociale problemen aankaart. Je ziet op sommige plekken al aanzetjes tot actie, ook op het platteland. Maar al deze beweginkjes moeten de handen ineenslaan en een front vormen.'

Lungisile Ntsebeza. Foto Eelkje Colmjon

Een Leidse horrorontgroening

Aan universiteit gefilmde Netflix-serie *Ares* leidt tot verwarring

De nieuwe Netflix-serie *Ares* gaat over elitaire figuren met dubbele achternamen die na hun studie alle belangrijke beslissingen nemen, en tussendoor lijken verminken. Een weerspiegeling van het Nederlandse studentenleven? Volgens *The Guardian* wel.

DOOR TIRZA PULLEMAN Met een plastic zak over het hoofd strompelen de studenten een donkere kamer in. Ze verruilen hun kleding voor een vuil, linnen gewaad. Opgejut door getrek en geschreeuw worden ze in een tunnel ingejaagd die uitkomt in een rond, donker vertrek. Daar moeten ze in een halve cirkel knielen, met hun knieën op de koude grond. Vanaf het balkon kijken zwartgemaskerde mensen zwi-gend op hen neer. Voor hen staat 'de President', gehuld in een gouden gewaad en met een masker op. Een voor een moeten de studenten hun donkerste geheim opbiechten. 'Ik heb een hardlooper aangereden', zegt één. 'Ze was al dood voordat ik iets kon doen.' 'Je zonden zijn nu

vergeven', antwoordt de President. Tot slot worden de studenten een voor een gebrandmerkt.

Zo begint een ontgroeningsscène uit *Ares*, de allereerste Nederlandse serie die twee weken geleden in première ging op Netflix. De psychologische horror volgt Rosa, een Amsterdamse geneeskundestudent van Nederlands-Surinaamse afkomst, die lid wordt van het exclusieve genootschap *Ares*. Dat bestaat uit de oude Nederlandse elite.

Mensen met dubbele achternamen die exclusieve feesten geven en de belangrijke beslissingen in Nederland nemen, tot zover gaat de vergelijking met verenigingen als *Veritas* en *Albertus* redelijk goed op. 'In de serie zegt iemand dat de leden van *Ares* worden opgeleid tot de elite van Nederland', vertelt hoofd scenarioschrijver Michael Leendertse. 'Dat zou je ook kunnen zeggen over de Nederlandse studentenverenigingen. Daar word je geen loodgieter.'

Maar de *Ares*-leden gaan een stap verder: zij houden dodelijk serieus een wedstrijdje met wie het snelst zijn opa kan ontwaren op *De Nachtwacht*. En terwijl de le-

den in de woonkamer genieten van drank, drugs en trio's, bungelen aan de kapstok de zwarte, blauwe en gouden gewaden, witte kraagjes en zwarte kraaienmaskers en klinkt in de kelder het onheilspellende geluid van ratelende kettingen.

Psychologische horror is een opvallend genre voor zowel Nederlandse filmmakers als Netflix. 'Netflix belde om te vragen of we iets met studenten en horror konden maken', vertelt Leendertse. 'We wisten meteen dat het geen gore horror moest worden met gillende en wegrennende mensen. De psychologische ontwikkeling van de karakters is veel interessanter. Wat doen zij hunzelf en anderen aan om iets te bereiken? Wat kost ambitie?'

Veel, zo ondervindt ook Rosa. Klaar om via *Ares* de maatschappelijke ladder te beklimmen, verraadt ze haar vriend, kotst ze liters zwarte smurrie uit en verminkt ze lijken. Beloning: een zeer gewilde, prestigieuze stage bij een dokter.

'Ik ben deels geïnspireerd door verhalen over Nederlandse studentenverenigingen', vertelt Leendertse. 'Zo moest mijn vriendin vroeger bij de Amsterdamse vereniging

Lanx iedere avond proosten op een mythisch wezen in de kelder, de "Manticore". Maar verder is *Ares* het product van onze verbeelding. We hebben deze wereld zelf geschapen. We hadden geen boek of film om ons op te baseren. De muren van ons kantoor hingen maandenlang vol met concept art, kostuumvoorbeelden en foto's van locaties.'

Ares is dit de allereerste Nederlandse serie op zo'n groot internationaal toneel en wordt ondertiteld in acht talen en nagesynchroniseerd in Frans, Duits en Spaans.

De ruim 167 miljoen abonnees van Netflix, die verspreid over 190 landen wonen, kunnen een mooi stukje Universiteit Leiden bewonderen. Een aantal scènes is namelijk opgenomen in een collegezaal van universiteitscampus Wijnhaven in Den Haag. Je ziet er Rosa een college geneeskunde volgen en ruziën met een docent. 'Als kijker volg je Rosa's reis van de normale naar de fictieve wereld', legt Leendertse uit. 'Het is belangrijk dat kijkers die normale wereld herkennen, en daarom hebben we voor kenmerkende locaties zoals deze collegezaal gekozen.'

Het Britse dagblad *The Guardi-*

an herkende er zelfs Augustinus in. Volgens de krant is de serie 'gebaseerd op een heel echt fenomeen: machtige studentenverenigingen die een overvloed aan vrienden, feesten en connecties beloven in ruil voor loyaliteit'. De krant zegt verder dat 'de grootste Nederlandse verenigingen – zoals *Veritas* in Utrecht, Augustinus in Leiden, en *Albertus Magnus* in Groningen – worden omgeven door Latijnse terminologie, symbolen en rituelen', om vervolgens alle ontgroeningsschandalen (en alle doden en gewonden) op één hoop te gooien.

'*Ares* is fictief', benadrukt Leendertse nogmaals. 'Dat heb ik ook nadrukkelijk tegen die journalist gezegd.' Toch presenteert het artikel *Ares* als representatief voor Nederlandse verenigingen.

'Jammer', reageert Rosalie Klerkx, voorzitter van Augustinus. 'Wij zien helemaal geen overeenkomsten tussen *Ares* en Augustinus. Buitenlandse media hebben de serie verkeerd opgepikt, het gaat namelijk over een genootschap en niet over een studentenvereniging. Ik hou niet van horror en ga ik de serie niet kijken.'

Sanity in the UK (and Leiden)

The uncomfortable lessons Leiden University must learn to end the mental health crisis

The university has not taken the necessary steps to increase their mental health provisions, says **Peter Banks**. One available appointment for over 30,000 students is completely unacceptable.

Leiden University is heading towards a mental health crisis. Over the last few years, awareness about mental health has grown in both personal and professional spheres. Institutions are increasingly equipped to deal with the challenges of mental health conditions, and in many cases this support has been effective. However, such support has been woefully lacking at Leiden University in recent months and years.

As student numbers reach 30,000, including over 20 percent international students, the university has not taken the necessary steps to increase their mental health provisions to cope with the increased demand. Leiden University will eventually have to face this reality; at the time of writing this article, only one appointment on one day was available with a student psychologist in the month of February—and no appointments were available in Campus The Hague at all.

One appointment for over 30,000 students, at the start of a new semester, is completely unacceptable. Nor is this a one-off occurrence: similar stories to this are commonplace in student life at all times of the year. Students are demanding a change in policy, and eventually, the university administration will have to listen.

The United Kingdom came to the realisation that its system had to change in 2016, when six students at the University of York tragically took their own lives. This was a pivotal moment for British universities, who immediately began to take more seriously the importance of mental health awareness in a growing and diversifying student population.

Universities in the United Kingdom are renowned for their academic rigour, much like Leiden, yet this intensity of study is recognised as often very stressful and a cause for concern for many students. This is where our university regrettably falls short.

British universities, motivated by 2016's tragic events, have large teams of counsellors and psychologists equipped to deal with situations

ranging from exam stress to chronic mental health conditions, as well as 24/7 emergency mental health support—all provided by the university as part of institutional mental health support. The London School of Economics and Political Science has just announced a record investment in its mental health services to ease the burden during January, the

university's busiest time of the year for mental health appointments. The LSE is not alone in bolstering its mental health provisions for the winter term: universities across the UK are taking similar measures to assist students returning to university with the "winter blues".

As a councillor on the Faculty Council of Humanities, I have heard

many anecdotes from students – especially those at Campus The Hague – who are deeply unsatisfied with the support networks offered by Leiden University. Leiden, as a top-flight, well-established university which attracts the brightest and best young minds from The Netherlands and the world, has a duty of care to its students' mental health.

Especially as the international community grows within the Leiden family, the system must develop to ensure that this growth in student population is sustainable.

International students have a much higher propensity to suffer from mental illness while at university than domestic students, and it is imperative that the university recognises this issue and works to make its mental health services open and available to all its students. If they continue in the same way as now, the effects on student satisfaction and the university's reputation at large, could be catastrophic.

There are signs, though, of change. The Student Welfare Taskforce has been pressuring the university administration to make similar changes as in the UK, and the especial plight of international students is beginning to be understood ("Welkom: 'Wellbeing officer'", *Mare*, 12 December 2019). This is undoubtedly a good step, and shows that the university administration is aware of the issues being raised and receptive of students' and staff's calls for change.

But the fundamental, structural mental health crisis that Leiden now faces will not be solved with one more vaguely-titled assistant. The point is made by the vice-rector Hester Bijl that the university must not supersede existing mental health services, to which many will say "why not"? It is incumbent upon our university, as the first point of contact in the country for many of its students, to provide that service.

Mental health services should, for example, be proactive not reactive: many students do not have the confidence to take the first step towards seeking help, and a watertight system should ensure those students do not slip through the institutional net. The existence of Dutch private mental health services cannot and must not be an excuse for poor institutional mental health care.

The grim reality that Leiden University must face is that they will soon reach the critical mass that was reached in the UK in 2016. The University must act, now, to provide effective, inclusive, rigorous, and international student-friendly mental health services – before it's too late.

PETER BANKS is student *International Studies* and councillor on the *Faculty Council of Humanities*

Council: "Better checks on lecturers' English needed"

The University Council is calling for more stringent checks on the levels of lecturers' English. At present, most of the feedback consists of the evaluations students fill in at the end of a course and those are not always reliable.

To start with, says the Council, student evaluations are far from being an objective tool for gauging lecturers' language skills and should be supplemented with tests on lecturers' active English. Perhaps job interviews should contain a section in

English too. Marishka Neekilappillai of the PhDoc party for doctoral candidates is not entirely happy with the student evaluations. "That's partly because research by Radboud University Nijmegen shows that lecturers who speak English with an accent don't get very good evaluations, particularly lecturers with a German accent. Prejudices affect evaluations."

The Council also wants to stress the importance of offering non-native speakers the option of improving their language skills in a safe environment. "Lecturers are reluctant

to admit their failings." According to Veronique de Gucht of the staff party FNV Overheid, ample attention is already paid to English language skills during the job application process. "I've already had to do a language test to get my Basic Teaching Qualification (BKO). Part of it was writing but some of it was oral: I was asked to explain in English, unprepared, what my area of expertise was."

However, many lecturers do not have the BKO and the Council would like to see that group tested on their English too.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 uren, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 28 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Aardrijkskunde, 4 havo. *Management en Organisatie, 6 vwo. *Nederlands, 4 havo. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Gezocht: student voor **wiskunde bijles** aan schoolier (15 jaar, 3 Gymnasium). 2 uur p.w, 15 euro p.u., Leiden Centrum, tijden in overleg. 06-16812768 of g.n.cornelisse@vu.nl.

Gezocht: **Oppas** die regelmatig op woensdag of donderdag avond en nacht oppast, en de volgende ochtend zoon (8jr) naar school brengt. Leiden Centrum. Tel: 06-16812768.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijf endertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Foto Michaël Terlouw

Ode aan de eerlijkheid

De openbare biecht van dichter Bas Derks

Op Stukafest wil schrijver en dichter Bas Derks (26) zijn publiek een spiegel voorhouden. 'Ik besloot mijn verhaal niet te vertellen en haar de boeman te laten zijn.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'Eerlijkheid is mijn kracht', zegt Bas Derks, die in zijn show 'Een spiegel van je gedachten' zijn bedenkelijke kanten op gaat biechten. 'Door mijn verhalen te delen hoop ik dat anderen ook bij zichzelf te rade gaan.'

Zo vertelt hij bijvoorbeeld over zijn eenzaamheid, toen hij vorig jaar op zichzelf ging wonen. 'Daarvoor woonde ik met zijn zessen in een studentenhuis. Daar was altijd iemand, nu was ik bij thuiskomst

alleen. Dan zette ik bijvoorbeeld *Jinek* aan, zodat er maar geluid was. Langzaam merkte ik dat ik in een neerwaartse spiraal terecht kwam waarin mijn eigen gedachten met me aan de haal gingen: als ik vrienden zag, móest ik wel leuk zijn, omdat ze me anders saai zouden vinden en ze helemaal niet meer zouden willen afspreken.'

Hij hield het stil. 'Ik was bang dat ze dan alleen nog maar uit medelijden zouden willen afspreken. Terwijl de muren op me afkwamen.' Afgelopen zomer zette hij de stap om het zijn ouders te vertellen. 'Ik barstte in huilen uit.' Daarna volgde ook zijn bekentenissen aan zijn vrienden. 'Toen heb ik weer gehuild.' Naderhand ging het beter: zijn omgeving vroeg hem vaker hoe het ging

en hij sprak vaker af. 'Anders was ik weer een huisgenoot gaan zoeken.'

Een ander thema dat hij wil aanstippen: vreemdgaan. 'Tijdens mijn journalistieke stage in Suriname, bij het plaatselijke jeugdjournaal, heerste er onder alle stagiairs een enorme feestcultuur. Iedereen ging vreemd. Ik en een ander meisje vonden dat echt niet kunnen, maar omdat het thuisfront steeds minder goed begreep wat we aan het doen waren met al die feestjes, begrepen we elkaar juist steeds beter. Uiteindelijk gingen we vreemd met elkaar. Ik had al twee jaar een relatie, het was een bewuste actie.'

Terug in Nederland bleek Derks' vriendin óók te zijn vreemdgegaan. 'Toen dat eerder uitkwam, besloot ik mijn verhaal niet te vertellen en

haar de boeman te laten zijn. Nu was zij de *loser*. Tweeënhalf jaar later, toen het allang uit was, heb ik het alsnog verteld. Ik wilde door het stof. Als je de ballen hebt om vreemd te gaan, moet je ook de ballen hebben om het te zeggen. Mijn boodschap is: durf ook je minder goede kanten met je omgeving te delen. Ik heb er alleen wel spijt van dat dat zo lang heeft geduurd.'

Hij heeft nog meer spijt. Door de MeToo-discussie kwam hij erachter dat hij zelf ook weleens grenzen overging. 'Niet met uitgaan, dan dans ik alleen maar en vind ik het goor als iedereen aan het tongen is. Het was thuis, met daten. Ik ging bijvoorbeeld met mijn hand over haar lichaam, en als ze "nee" zei probeerde ik het een half uur later nog

een keer. Waarna ze me wegduwde, ik het later nog eens probeerde en ze het toen wel toeliet. Ik heb geleerd dat je altijd moet vragen, dat zwijgen geen toestemming is.'

Hij heeft de meisjes alsnog excuses gemaakt. 'Ze hebben zich nooit aangerand gevoeld, maar wel aangegeven dat ze het onprettig hadden gevonden. Ze waren blij dat ik erop terug was gekomen. Net als degenen die ik heb gepest trouwens. Soms is het goed om op situaties terug te komen, als het anderen nog dwarszit.'

Bas Derks, *Een spiegel van je gedachten*. Te zien op Stukafest, donderdag 6 februari, Witte Singel 99. Zie volledig programma op www.stukafest.nl/leiden

Geen angst meer

The Murder Capital: tragedie en tasty hamburgers

De Ierse band The Murder Capital brak vorig jaar door en speelt vrijdag op het Grauzone Festival in Den Haag. *Mare* sprak met gitarist Cathal Roper. 'Niemand zit te wachten op een stelletje zoutzakken op het podium.'

DOOR VINCENT BONGERS Eindelijk. Tourmanager Joe aan de telefoon. 'Sorry dat ik niet eerder opnam, verontschuldigt hij zich. 'Maar ehm, er is een probleempje. "Pump" is kwijt. Ik kan hem niet bereiken. We zijn in Berlijn, hij loopt ergens in de wijk Kreuzberg.'

'Pump' is Cathal Roper, gitarist van The Murder Capital. De Ierse band brak vorig jaar door en speelt vrijdag op het tweedaagse Grauzone Festival in Den Haag. Het vijftal leent van postpunkhelden als Joy Division, Echo & the Bunnymen en The Sound, maar vermijdt opzichtig jatwerk. De nummers op de zinderende debuutplaat *When I Have Fears* sleuren de luisteraar langs angst, hoop en liefde.

Uiteindelijk lukt het om Roper aan de lijn te krijgen. 'Ik was aan het winkelen, en had geen idee dat ik een interview moest doen. Deze

tour hebben we meer tijd om de steden te bekijken waar we spelen, dus we waren op stap. We gaan zo een *Burgermeister* eten: een *real fucking tasty burger*.'

Het debuutalbum van de band is geïnspireerd door meer cerebrale zaken dan de Duitse snackcultuur. De titel komt uit het sonnet 'When I have fears that I may cease to be' van de negentiende-eeuwse dichter John Keats, over de angst te vroeg te sterven, voordat je hebt bereikt wat je wilt bereiken. 'Dat gedicht sprong er echt uit', vertelt Roper. 'Het gaf ons richting en hielp ons ontdekken welke gevoelens we wilden uitdrukken en hoe we wilden klinken. Dat pad was niet echt helder toen we begonnen met schrijven.'

Een andere, treurige invloed was de zelfmoord van een goede vriend van de band. 'Dit zijn *heavy* zaken die iedereen kan meemaken. Het zorgde ook voor een enorme connectie tussen ons, maar schept ook een band met de mensen die naar de optredens komen. Het was graven naar wat deze gebeurtenis precies met ons deed. Daardoor werd het maken van de plaat haast therapie. In de songs kwamen zaken naar boven waarvan we ons niet eens bewust waren.'

Vaak druppelde tragedie ook op een indirecte wijze door in het schrijven van nummers. 'We zaten naar een documentaire te kijken over de Amerikaanse fotograaf Francesca Woodman. Haar werk is prachtig en we vonden haar een heel mooi persoon. Ze pleegde zelfmoord op 22-jarige leeftijd, heel treurig natuurlijk. De volgende dag hadden we allemaal een bepaalde mindset door het zien van die film en toen kwam een groot deel van het nummer 'Green & Blue' tot stand. Het is moeilijk om uit te leggen hoe dat precies kan. Het gebeurde gewoon.'

De band maakt naam als furieuze live-act. 'Het is heel belangrijk dat we alles geven', verklaart Roper. 'We willen de songs recht doen. Er is niets aan als er vijf zoutzakken op het podium staan die ongeïnteresseerd doen. Dan voelen de mensen in de zaal zich niet goed en voelen wij ons niet goed. We hebben enorm veel vertrouwen in elkaar en vangen elkaar op als er iets misgaat. We maken ons nooit zorgen op het podium. We spelen zonder angst.'

The Murder Capital speelt vrijdag 7 februari op het Grauzone Festival Paard, Den Haag, € 37,50 zie www.grauzonefestival.nl

The Murder Capital, met links gitarist Cathal Roper. Foto Neelam Khan Vela

Kamervragen

Foto Marc de Haan

‘We houden allemaal van puzzelen’

Annet Hul (23, wis-, natuur- en sterrenkunde en geneeskunde)

Huis: Escaperoom Leiden ('Kruithuisje')
Adres: Jan van Houtkade 50
Prijs: €19-47 per persoon (afhankelijk van groepsgrootte)

Vertel eens over deze kamer.

'Het verhaal gaat dat een professor kunstgeschiedenis dit huisje onderzocht en ruzie had met z'n collega's. Toen hij een boek naar ze gooide, maakte dat een gat in de muur. Zo vonden ze een geheime nis met schetsen van Rembrandt. Alle schilderijen hier zijn wel replica's of prints, hoor. Die professor bestaat niet en dit is ook nooit het atelier van Rembrandt geweest. Ik pas het verhaal aan naar hoe geïnteresseerd de groep is.'

En in het echt?

'Het is een wachttorens uit 1485, onderdeel van de stadsmuur. Na de Tachtig-

jarige oorlog is er lange tijd kruit opgeslagen, vandaar de naam Kruithuisje. Daarna is de geschiedenis mysterieus, niet goed gedocumenteerd. Dat maakt het heel geschikt voor onze escaperoom. Veel escaperooms focussen op grote belevenissen en horrorverhalen, maar deze focust op sterke puzzels.'

'Er komen van kinderfeestje tot bedrijfsuitjes, vriendengroepen tot families. Iedere groep zit telkens een uur in de kamer. Daarna praat ik na, ruim ik de kamer op, bied ik de volgende groep wat te drinken aan en zorg dat ze er een beetje zin in hebben.

'We zijn met een team van negen, voornamelijk studenten, en houden allemaal van puzzelen. Als werkuitje doen we altijd een escaperoom. Tot nu toe ben ik altijd ontsnapt, zo'n twintig keer. Dat is niet zo heel veel. Mijn collega Bas-

tiaan heeft er meer dan vijftig gedaan.'

Wat doe je precies?

'Ik kan alles bestuderen door verborgen camera's en een babyfoon. Ik kijk of de gasten op schema liggen. Sommigen zie je heel goed samenwerken, anderen héél hard schreeuwen of alles zelf willen doen. Als ze echt vast zitten, geef ik een hint. Ongeveer dertig procent ontsnapt.

'Mensen vergeten snel dat ik alles kan volgen. Soms gaat er iets kapot en proberen ze dat te verstoppen. Een collega heeft zelfs meegemaakt dat een deelnemer zo nodig moest dat-ie een vaas heeft gepakt en in een hoekje is gaan staan.

'In de zomer begeleid ik ook wiskundekampen. Daar hebben we alle slaapkamers tot een escaperoom omgebouwd: overal dingen verstoopt en begeleiders hints laten geven. Ook heb

ik een escaperoom van mijn twee bazen, allebei docent, mogen testen waarin je dementie kunt ervaren: "Mobiële Verwarring". Omdat zintuiglijke prikkels harder binnenkomen, staat de muziek ongelooflijk hard en is het licht heel fel. Het wordt nu bij mbo- en hbo-opleidingen verpleegkunde gebruikt.'

Nog meer?

'Ik vind het leuk om ein-de-lijk in *Mare* te komen. Ik heb vier jaar geleden julie bucketlist ('071 dingen die je in je Leidse tijd gedaan moet hebben gedaan', red.) op mijn muur gehangen. Ik ben een van de weinigen die dat echt doet, denk ik, en nu kan ik het punt "In *Mare* staan" afstrepen. Ik moet nog wel: "In de gracht belanden."

DOOR VERA ARNTZEN

Column

Simpel, Skeer en Stuko

We hebben ze allemaal: kookboeken die je van je ouders hebt gekregen voordat je ging studeren en die na oktober van je eerste jaar nooit meer zijn aangeraakt. Kookboeken speciaal gemaakt voor studenten die nog net niet een titel hebben als *Dit is toch zo makkelijk: zelfs uw idiote dochter kan dit!* of *Simpel, Skeer en Stuko: the holy trinity*.

Het zijn goedbedoelde cadeaus die nu enkel nog uit de kast worden getrokken wanneer ze mogen fungeren als onderzetter voor een pan met kleeffe rijst.

Toen wij laatst voor de derde keer in één week een pak risotto van Knorr openscheurden voor weer een trieste huismaaltijd, drong het tot me door dat ik sinds ik studeer leef op een dieet van pasta, rijst, hummus en koffie.

Ik geloof eigenlijk wel dat wanneer je een willekeurige student open zou snijden, er enkel een brouwsel van tosti, bier en pasta groen uit zou komen.

Zou het echt zo zijn dat we gewoon nooit hebben leren koken? Zijn we simpelweg lui? Of zijn studenten gewoon inspiratieloze kneuzen die oprecht niets anders kunnen bedenken dan een drietal deprimerende Italiaanse gerechten?

Italiaans is in dit geval trouwens een zeer ruim begrip. Een doorsnee Italiaan barst in huilen uit bij het zien van onze 'pasta carbonara': bereid door kookroom en risottorijst gelijktijdig met een plens water van 1,5 liter in een pan mikken.

Het komische is dat wanneer we vervolgens buitenshuis eten of naar onze ouders gaan in het weekend, er ineens heel veel verfijnde wensen op nahouden: latte macchiatos met havermelk en een extra shot espresso, broodjes hummus mét gegrilde aubergine maar zonder waterkers, of Noorse zalmfilet die precies 4 minuten en 23 seconden op de huid gebakken is, zijn dan ineens realistische eisen. Alsof we onze smaakpapillen plotseling terugkrijgen en in Gordon Ramsay veranderen zodra we in de trein naar huis stappen of een restaurant betreden.

Toch heeft de belabberde culinaire bubbel van Leidse studentenhuizen ook zo zijn voordelen. Al je verfijnde voorkeuren uit het raam smijten en een überzoute AVG naar binnen werken alsof het niks is, is namelijk wel goed voor zowel je sociale contacten als je portemonnee. Dat deze AVG dan wel geserveerd wordt in een pan die geplaatst is op het boek *Simpel* van Ottolenghi, heeft dan ook wel weer iets poëtisch.

MAIA DE QUAY is student rechten

Bandirah

